Themaraad Kwaliteitsimpuls wegen

3 oktober 2023

gemeente ooststellingwerf

Inleiding

Om de gemeente goed bereikbaar te houden is een kwalitatief goed en veilig wegen, fiets- en voetpaden netwerk nodig. Daarnaast heeft de gemeente vanuit verschillende wet- en regelgeving de verplichting om de wegen, fiets- en voetpaden te onderhouden.

De wetgeving

In de Wegenwet staat dat een gemeente verplicht is een weg te onderhouden indien deze aangewezen is als openbare weg. Daarnaast stelt het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dat er voor de wegen (één van de kapitaalgoederen) een solide financieel beleid moet zijn. Ook wordt er gecontroleerd op de aanwezigheid van goed onderbouwde onderhoudsplannen zoals de Meerjaren Onderhouds Planning (MOP) wegen. Deze plannen moeten financieel verankerd zijn in de (meerjaren) begroting. Deze plannen moeten tijdig worden uitgevoerd om toekomstige hogere kosten te vermijden. Onze toezichthouder, de provincie, toetst ons vanuit het BBV op de aanwezigheid van meerjarige onderhoudsplannen en de financiële verwerking hiervan in de begroting.

Financiële verordening

In artikel 21 Onderhoud kapitaalgoederen van de nieuwe financiële verordening zijn de verplichtingen opgenomen zoals deze gelden vanuit het BBV. Hierin staat dat B&W ten minste eens in de vijf jaar de onderhoudsplannen voor de Openbare Ruimte ter vaststelling aanbieden aan de Raad.

Alle gemeentelijke verharding is beoordeeld

Alle gemeentelijke verhardingen zijn in maart en april dit jaar geïnspecteerd door een onafhankelijk weginspectie bedrijf. Alle wegen waar op basis van de resultaten van de inspectie maatregelen noodzakelijk zijn in 2024 en 2025, zijn ambtelijk beoordeeld. Bij deze beoordeling zijn de definitief te nemen maatregelen bepaald. Hierbij is onder andere rekening gehouden met de fundering, grondgesteldheid en andere weg specifieke eigenschappen. Op deze wijze ontstaat maatwerk per weg.

Het uitvoeren van groot onderhoud aan wegen geeft de mogelijkheid om eventuele kleine verbeterpunten (binnen het budget) wat betreft de inrichting van de weg aan te brengen. Werk met werk maken. Om tot deze verbeterpunten te komen nemen we contact op met de weggebruikers. Hiervoor benaderen we, afhankelijk van de weg, o.a. Plaatselijke Belangen, Dorpsbelangen, bewonerscommissies, ABO en bewoners. Door het betrekken van belanghebbenden ontstaat er begrip voor de bijkomende hinder(beleving).

Het huidige budget is niet toereikend

Om het groot-onderhoud aan de verhardingen te kunnen uitvoeren is voor de eerste twee planjaren (2024 en 2025) € 3.700.000,- nodig. Het huidige totale budget van € 2.311.646,- voor de eerste twee planjaren is niet toereikend. Om al het benodigde onderhoud uit te kunnen voeren is een totale extra investering van € 1.400.000,- nodig. Dit is voor planjaar 2024 en 2025 een investering van € 700.000,- per jaar.

Per saldo zijn er forse bezuinigingen doorgevoerd op het onderdeel wegen

Met ingang van 2010 is er een bezuiniging doorgevoerd voor het onderhoudsbudget van de wegen. Hierbij is I het budget structureel verlaagd van € 1.400.000 naar € 900.000. Dit leverde een jaarlijkse besparing op van € 500.000. In 2016 is er een extra investering gedaan van 4 maal € 250.000 voor de jaren 2017-2020.
Het structurele budget is daarna verhoogd met € 150.000. Voor het jaar 2023 en verder is er een indexering gedaan van 10% wegens sterk gestegen kosten. De extra investeringen hebben de gevolgen van de bezuiniging niet kunnen opheffen.

De afgelopen jaren was het beschikbare budget maatgevend

Het onderhoud van de wegen is de afgelopen jaren gedaan aan de hand van het beschikbare budget. Het verlaagde budget van € 900.000 (2010) was hierbij bepalend voor het uit te voeren onderhoud. Dit heeft er toe geleid dat de belangrijkste wegen, fiets- en voetpaden op redelijk niveau werden gehouden en er op de overige verhardingen beduidend minder onderhoud werd uitgevoerd. Om te voorkomen dat de kwaliteit van de wegen nog verder achteruitgaat kan deze werkwijze niet langer toegepast worden.

Risico aansprakelijkheid

Door de huidige staat van met name asfaltverhardingen ontstaan er momenteel regelmatig gaten in het wegdek. Zodra we deze gaten zelf waarnemen of als er door bijvoorbeeld een oplettende bewoner op gewezen wordt, dan wordt het gat per direct door onze eigen dienst of een aannemer hersteld. In de tussenliggende tijd is er sprake van een gevaarlijke en verkeersonveilige situatie. De “Kwaliteitsimpuls wegen” zorgt er voor dat dit soort situaties veel minder vaak voor komen. Hiermee vermindert ook het risico op (terechte) aansprakelijkheidsstelling door weggebruikers.

Het toekomstige onderhoud kan binnen het budget worden uitgevoerd

Door in 2024 en 2025 eenmalig een investering te doen in de wegen kunnen de structurele lasten op het huidige niveau worden gehouden. Het areaal verharding is cyclisch doorgerekend voor een periode van twintig jaar. Dit is gebaseerd op het huidige prijspeil.

Financiele toelichting

Voor het verbeteren van de kwaliteit van wegen, fiets- en voetpaden is in totaal € 1.400.000 nodig, verdeeld over 2024 en 2025.

Duurzaamheid

De mogelijkheden voor duurzaamheid zijn binnen deze investering beperkt. Het is en blijft onderhoud aan bestaande verhardingen. De uitgangspunten die gehanteerd worden zijn;

- Zoveel als mogelijk bestaande materialen hergebruiken.
- Asfalt toepassen met een hoog gehalte regeneraat (gebroken asfalt als basis voor het nieuwe asfalt).
- Beton toepassingen met een minimale hoeveelheid van 60% regeneraat (hergebruik gebroken beton, de marktstandaard is 20%).
- Bij aanbestedingen voertuigen en machines voorschrijven met een lage uitstoot.
- Gunnen op duurzaamheid en kwaliteit gecombineerd met laagste prijs.
- Open staan voor ideeën van de markt.

Programmabegroting

De Kwaliteitsimpuls wegen is opgenomen in de programmabegroting 2024. De definitieve besluitvorming wordt vertaald in het Meerjaren Onderhouds Plan (MOP) wegen 2024-2028. Dit plan wordt ter vaststelling aan de Raad aangeboden.